ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ

Н А К А З

07.07. 2023 м. Дніпро № 357 /0/212-23

Про затвердження Програми
ментального здоров'я
«Розбудова системи психологічної
допомоги та психосоціальної
підтримки в освітній галузі
Дніпропетровщини»

На виконання Протоколу засідання Міжвідомчої координаційної ради з питань охорони психічного здоров'я та надання психологічної допомоги особам, які постраждали внаслідок збройної агресії російської федерації проти України, від 10 травня 2023 року, зареєстрованого в Міністерстві охорони здоров'я 20 травня 2023 року за № 51/40-23, з метою реалізації Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?», пріоритетного проекту Міністерства освіти і науки України в сфері психологічної допомоги та психосоціальної підтримки всім учасникам освітнього процесу «Стратегія забезпечення психічного здоров'я в сфері освіти на всіх рівнях»

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Програму ментального здоров'я «Розбудова системи психологічної допомоги та психосоціальної підтримки в освітній галузі Дніпропетровщини» (далі – Програма) (додається).
2. Затвердити План заходів щодо реалізації Програми ментального здоров'я «Розбудова системи психологічної допомоги та психосоціальної підтримки в освітній галузі Дніпропетровщини» на 2023-2024 роки (далі – План заходів) (додається).
3. Начальнику відділу дошкільної, інклюзивної освіти та соціального захисту департаменту освіти і науки облдержадміністрації Олені ІСАЄВІЙ щомісячно до 07 числа місяця, що наступає за звітним періодом, інформувати департамент охорони здоров'я облдержадміністрації про стан реалізації та пропозиції стосовно виконання Плану заходів щодо реалізації Програми.

4. Керівникам органів управління освітою міських, сільських, селищних територіальних громад, комунальних закладів освіти Дніпропетровської обласної ради надавати інформацію про успішний досвід та пропозиції стосовно виконання Плану заходів щодо реалізації Програми до відділу дошкільної, інклюзивної освіти та соціального захисту департаменту освіти і науки облдержадміністрації щомісячно, до 03 числа місяця, що наступає за звітним періодом, за формою, що додається.

5. Координацію роботи щодо виконання цього наказу покласти на начальника відділу дошкільної, інклюзивної освіти та соціального захисту Олену ІСАЄВУ; контроль залишаю за собою.

Виконуюча обов'язки
директора департаменту Ольга ЛОЗОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ департаменту освіти і науки
облдержадміністрації
від 07.07.2023 № 357/0/212-23

ПРОГРАМА МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я

«Розбудова системи психологічної допомоги та психосоціальної підтримки в освітній галузі Дніпропетровщини»

Мета: збереження та укріплення ментального здоров'я та психологічного благополуччя учасників освітнього процесу закладів освіти Дніпропетровщини

Основні завдання:

1. Створення безпечного освітнього середовища «КОМПЛЕКСНА БЕЗПЕКА» для всіх учасників освітнього процесу.

2. Впровадження системи моніторингу психосоціального розвитку здобувачів освіти різних вікових категорій.

3. Створення умов для підтримки та покращення професійного благополуччя педагогічних працівників.

4. Впровадження профілактичної моделі соціально-психологічного супроводу освітнього процесу «СЕРЕДОВИЩЕ. ГРУПА. ОСОБИСТІСТЬ».

5. Підвищення рівня психоемоційної саморегуляції та життєстійкості всіх учасників освітнього процесу.

6. Впровадження системи психологічної допомоги та психосоціальної підтримки учасників освітнього процесу за Інтегрованою моделлю «ПРОФІЛАКТИКА. КОРЕКЦІЯ. РЕАБІЛІТАЦІЯ».

АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАВДАНЬ ПРОГРАМИ

1. Створення безпечного освітнього середовища «КОМПЛЕКСНА БЕЗПЕКА» для всіх учасників освітнього процесу.

Організаційний аспект

Розробка алгоритму створення безпечного освітнього середовища в кожному закладі освіти з урахуванням фізичного, психологічного, соціального та інформаційного компонентів.

Науково-методичний аспект

Створення банку даних методичних посібників та методичних рекомендацій щодо розробки Кодексу безпечного освітнього середовища.

Навчально-методичний аспект

Проведення навчально-методичних заходів – конференцій, семінарів, курсів, тренінгів, майстер-класів, студій – для педагогічних працівників за даною тематикою.

Практичний аспект

Розробка Кодексу безпечного освітнього середовища в закладах освіти із залученням всіх учасників освітнього процесу.

2. Впровадження системи моніторингу психосоціального розвитку здобувачів освіти різних вікових категорій.

Організаційний аспект

Розробка та впровадження системи діагностичних мінімумів в закладах освіти усіх типів.

Науково-методичний аспект

Розробка методичного посібника «Діагностичні мінімуми в закладах освіти»

Навчально-методичний аспект

Проведення семінарів-практикумів для практичних психологів та соціальних педагогів щодо оволодіння даною діагностичною технологією.

Практичний аспект

Проведення діагностичних мінімумів в адаптаційний та перед адаптаційний періоди з метою відстеження рівня психосоціального розвитку здобувачів освіти та визначення їх актуального психоемоційного стану.

3. Створення умов для підтримки та покращення професійного благополуччя педагогічних працівників.

Організаційний аспект

Забезпечення психологічного супроводу в закладі освіти: введення ставок практичного психолога ; організація роботи психологічного кабінету відповідно до нормативних вимог з обов’язковою зоною психологічного розвантаження.

Організація роботи інтервізії і супервізії в психологічній службі системи освіти Дніпропетровщини

Науково-методичний аспект

Розробка Моделі професійного благополуччя педагогічних працівників та моніторингового діагностичного мінімуму.

Розробка методичних рекомендацій та методичних посібників щодо професійної психогігієни педагогічних працівників.

Навчально-методичний аспект

Проведення семінарів-практикумів та тренінгів з підвищення рівня професійної компетентності практичних психологів щодо підтримки професійного благополуччя педагогічних працівників.

Проведення навчально-методичних заходів з метою підвищення психогігієнічної компетентності педагогічних працівників (самоменеджмент, виконання вправ для зняття напруги, психологічні паузи, відпочинок від роботи, повноцінний сон та інше).

Практичний аспект

Проведення моніторингу професійного благополуччя педагогічних працівників протягом навчального року з урахуванням динаміки працездатності у циклічному режимі.

Формування позитивного мікроклімату в педагогічному колективі.

Здійснення комплексу заходів щодо профілактики ризиків професійної діяльності, а саме: професійних деформацій, синдрому хронічної втоми, синдрому емоційного вигорання та інш.

Застосування технік само менеджменту: управління емоціями, виконання вправ для зняття напруги, психологічні паузи під час роботи, відновлення енергетичного потенціалу, повноцінний сон та інше.

Проведення інтервізійних груп та супервізійних консультацій для співробітників психологічної служби закладів освіти

4. Впровадження Трирівневої моделі профілактичної роботи «СЕРЕДОВИЩЕ. ГРУПА. ОСОБИСТІСТЬ».

Організаційний аспект

Організація та проведення профілактично-просвітницької роботи за Трирівневою моделлю: І рівень - рівень освітнього середовища, ІІ рівень - рівень учнівської групи, ІІІ рівень - рівень особистості.

Науково-методичний аспект

Розробка методичних рекомендацій щодо впровадження Трирівневої моделі профілактичного супроводу освітнього процесу з метою збереження ментального здоров’я учасників освітнього процесу.

Навчально-методичний аспект

Проведення семінарів-практикумів для керівників закладів освіти, практичних психологів, соціальних педагогів щодо підвищення професійної компетентності з технологій профілактичної роботи.

Практичний аспект

Виявлення ризиків освітнього середовища щодо порушення ментального здоров'я здобувачів освіти.

Розповсюдження інформаційно-методичної продукції – буклети, стенди, пам'ятки, відео, презентації і т. п.

Проведення профілактичних заходів в учнівських групах / колективах, в тому числі «годин психолога».

Здійснення профілактичного супроводу здобувачів освіти «зони ризику».

5. Підвищення рівня психоемоційної саморегуляції та життєстійкості всіх учасників освітнього процесу.

Організаційний аспект

Організація «психологічних хвилинок», «зон психологічної безпеки», сеансів психоемоційного розвантаження для здобувачів освіти та педагогічних працівників.

Науково-методичний аспект

Розробка методичних рекомендацій та методичних посібників щодо прийомів, психотехнік та технологій з розвитку психоемоційної саморегуляції.

Навчально-методичний аспект

Проведення курсів, семінарів, тренінгів, психологічних студій для підвищення психологічної компетентності педагогічних працівників щодо оволодіння навичками психоемоційної саморегуляції та розвитку життєстійкості особистості.

Практичний аспект

Проведення розвивальних занять, тренінгів, факультативів для здобувачів освіти за даною тематикою.

6. Впровадження Інтегрованої моделі психологічної допомоги та психосоціальної підтримки учасників освітнього процесу «ПРОФІЛАКТИКА. КОРЕКЦІЯ. РЕАБІЛІТАЦІЯ».

Організаційний аспект

Організація та забезпечення діяльності психологічної служби закладу освіти у відповідності до нормативно-правової бази.

Організація діяльності Інтегрованої моделі психологічного супроводу в закладах освіти «ПРОФІЛАКТИКА. КОРЕКЦІЯ. РЕАБІЛІТАЦІЯ»

Науково-методичний

Розробка методичних рекомендацій щодо запровадження Інтегрованої моделі психологічного супроводу в закладах освіти «ПРОФІЛАКТИКА. КОРЕКЦІЯ. РЕАБІЛІТАЦІЯ»

Розробка методичних рекомендацій та методичних посібників щодо методів та форм психологічної допомоги та психосоціальної підтримки учасників освітнього процесу для збереження їх ментального здоров'я.

Навчально-методичний

Проведення навчально-методичних заходів щодо підвищення рівня професійної компетентності педагогічних працівників з питань психологічної допомоги та психосоціальної підтримки здобувачів освіти, батьків і педагогів.

Практичний аспект

Забезпечення роботи кабінетів психологічного розвантаження як для здобувачів освіти, так і для педагогічних працівників.

Надання психологічної допомоги та психосоціальної підтримки здобувачам освіти та їх батькам, які опинились у складній життєвій ситуації.

Надання психологічної допомоги та психосоціальної підтримки здобувачам освіти з особливими освітніми потребами та їх батькам.

Надання психологічної підтримки педагогічним працівникам в складних ситуаціях професійної діяльності – педагогічний конфлікт, професійний стрес, синдром емоційного вигорання, синдром хронічної втоми, професійна криза.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ департаменту освіти і науки
облдержадміністрації
від 07.07.2023 № 357/0/212-23

План заходів
щодо реалізації Програми ментального здоров'я «Розбудова системи психологічної допомоги та психосоціальної підтримки в освітній галузі Дніпропетровщини» на 2023-2024 роки

№ з/п	Назва заходу	Виконавці	Термін	Очікуваний результат
1. Створення безпечного освітнього середовища «КОМПЛЕКСНА БЕЗПЕКА» для учасників освітнього процесу				
1.1.	Розробка алгоритму створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти	Керівники закладів освіти	2023	План дій щодо створення безпечного освітнього середовища
1.2.	Впровадження методики створення безпечного освітнього середовища	ДОМРЦ	2023	Науково-методична основа Кодексу безпечного освітнього середовища
1.3.	Проведення навчально-методичних заходів для педагогічних працівників за даною тематикою	ДАНО, ДОМРЦ, Центри професійного розвитку педагогічних працівників	2023	Оволодіння технологією створення безпечного освітнього середовища
1.4.	Розробка Кодексу безпечного освітнього середовища в закладах освіти	Керівники закладів освіти	2023	Кодекс безпечного освітнього середовища в кожному закладі освіти
2. Впровадження системи моніторингу психосоціального розвитку здобувачів освіти різних вікових категорій				
2.1.	Включення системи моніторингу в річний план роботи закладу освіти	Керівники закладів освіти	2023-2024	План проведення діагностичних мінімумів протягом навчального року
2.2.	Розробка методичного посібника «Діагностичні мінімуми в закладах освіти»	ДОМРЦ, Центри професійного	2023	Методичний посібник «Діагностичні

		розвитку		мінімуми в

		педагогічних працівників		закладах освіти»
2.3.	Проведення навчально-методичних заходів для практичних психологів і соціальних педагогів за даним напрямом роботи	ДОМРЦ, Центри професійного розвитку педагогічних працівників	2023-2024 р. р.	Оволодіння методикою проведення моніторингу
2.4.	Проведення діагностичних мінімумів в адаптаційний та перед адаптаційний періоди в закладах освіти	ДОМРЦ, Практичні психологи і соціальні педагоги закладів освіти	2023-2024 р. р.	Моніторинг психосоціального розвитку здобувачів освіти
3. Створення умов для підтримки та покращення професійного благополуччя педагогічних працівників				
3.1.	1) Організація належного психологічного супроводу в закладах освіти 2) Організація роботи інтервізії і супервізії в психологічній службі системи освіти Дніпропетровщини	Керівники управлінь/відділів освіти Керівники закладів освіти, ДОМРЦ	2023-2024 р. р.	Наявність ставок та кадрове забезпечення психологічної служби
3.2.	1) Розробка Моделі професійного благополуччя педагогічних працівників та діагностичного мінімуму для моніторингу 2) Розробка методичних рекомендацій та методичних посібників щодо основ професійної психогігієни педагогічних працівників.	ДОМРЦ, Центри професійного розвитку педагогічних працівників	2023	Методичний інструментарій щодо покращення професійного благополуччя педагогічних працівниківв
3.3.	Проведення навчально-методичних заходів для практичних психологів і соціальних педагогів за даним напрямом роботи	ДОМРЦ, Центри професійного розвитку педагогічних працівників Керівники М/О	2023	Оволодіння методикою проведення моніторингу професійного благополуччя педагогічних працівників
3.4	1) Проведення моніторингу професійного благополуччя педагогічних працівників	ДОМРЦ, Центри професійного	2023-2024 р. р.	Покращення професійного благополуччя

	протягом навчального року з урахуванням динаміки працездатності 2) Формування позитивного мікроклімату в педагогічному колективі. 3) Здійснення комплексу заходів щодо профілактики ризиків професійної діяльності 4) Застосування технік само менеджменту 5) Проведення інтервізійних груп та супервізійних консультацій для співробітників психологічної служби закладів освіти.	розвитку педагогічних працівників, Керівники закладів освіти, Керівники М/О, практичні психологи і соціальні педагоги		педагогічних працівників та здатність до психологічної самодопомоги
4. Впровадження Трирівневої моделі профілактичної роботи «СЕРЕДОВИЩЕ. ГРУПА. ОСОБИСТІСТЬ»				
4.1.	Організація профілактично-просвітницької роботи за Трирівневою моделлю «СЕРЕДОВИЩЕ. ГРУПА. ОСОБИСТІСТЬ»	Керівники закладів освіти, практичні психологи і соціальні педагоги	2023-2024 р. р.	Трирівнева система профілактики: I рівень - рівень освітнього середовища, II рівень - рівень учнівської групи, III рівень - рівень особистості.
4.2.	Розробка методичних рекомендацій щодо впровадження Трирівневої моделі профілактичної роботи в закладах освіти	ДОМРЦ	2023	Методичний інструментарій щодо Трирівневої моделі профілактичної роботи
4.3.	Проведення навчально-методичних заходів для керівників закладів освіти, практичних психологів і соціальних педагогів за даним напрямом роботи	ДОМРЦ, Центри професійного розвитку педагогічних працівників, Керівники М/О	2023-2024 р. р.	Оволодіння технологією профілактичної роботи за Трирівневою моделлю
4.4.	1) Виявлення ризиків освітнього середовища щодо порушення ментального здоров’я здобувачів освіти.	Практичні психологи і соціальні педагоги закладів	2023-2024 р. р.	Збереження та укріплення ментального здоров’я

	2) Розповсюдження інформаційно-методичної продукції – буклети, стенди, пам’ятки, відео, презентації і т. п. 3)Проведення профілактичних заходів в учнівських групах / колективах, в тому числі «годин психолога». 4)Здійснення профілактичного супроводу здобувачів освіти «зони ризику».	освіти		здобувачів освіти
5. Підвищення рівня психоемоційної саморегуляції та життєстійкості всіх учасників освітнього процесу				
5.1.	Організація «психологічних хвилинок», «зон психологічної безпеки», сеансів психоемоційного розвантаження для здобувачів освіти та педагогічних працівників	Керівники закладів освіти	2023-2024 р. р.	Зниження психоемоційного напруження у всіх учасників освітнього процесу
5.2.	Розробка методичних рекомендацій та методичних посібників щодо прийомів, психотехнік та технологій з розвитку психоемоційної саморегуляції, в тому числі «Саногенна валіза психологічної самодопомоги»	ДОМРЦ, Центри професійного розвитку педагогічних працівників, Керівники М/О	2023-2024 р. р.	Наявність методичного інструментарію
5.3.	Проведення навчально-методичних заходів щодо підвищення саморегуляційної компетентності педагогічних працівників	Центри професійного розвитку педагогічних працівників, Керівники М/О, практичні психологи	2023-2024 р. р.	Оволодіння навичками психоемоційної саморегуляції та розвитку життєстійкості особистості.
5.4.	Проведення виховних годин, розвивальних занять, тренінгів, факультативів для здобувачів освіти за даною тематикою.	Керівники учнівських груп, практичні психологи, соціальні	2023-2024 р. р	Укріплення та розвиток захисних механізмів ментального

		педагоги		здоров'я здобувачів освіти
6. Впровадження Інтегрованої моделі психологічної допомоги та психосоціальної підтримки учасників освітнього процесу «ПРОФІЛАКТИКА. КОРЕКЦІЯ. РЕАБІЛІТАЦІЯ»				
6.1.	1) Організація та забезпечення діяльності психологічної служби закладу освіти у відповідності до нормативно-правової бази. 2) Організація діяльності Інтегрованої моделі психологічного супроводу в закладах освіти «ПРОФІЛАКТИКА. КОРЕКЦІЯ.РЕАБІЛІТАЦІЯ»	Керівники управлінь/відділів освіти Керівники закладів освіти	2023	Надання системної психологічної допомоги та психосоціальної підтримки усім учасникам освітнього процесу
6.2.	1) Розробка методичних рекомендацій щодо запровадження Інтегрованої моделі психологічного супроводу в закладах освіти «ПРОФІЛАКТИКА. КОРЕКЦІЯ. РЕАБІЛІТАЦІЯ» 2) Розробка методичних рекомендацій та методичних посібників щодо методів та форм психологічної допомоги та психосоціальної підтримки учасників освітнього процесу для збереження їх ментального здоров'я.	ДОМРЦ, Центри професійного розвитку педагогічних працівників, Керівники М/О	2023	Методичний інструментарій щодо психологічної допомоги та психосоціальної підтримки учасників освітнього процесу
6.3.	Проведення навчально-методичних заходів щодо підвищення рівня професійної компетентності педагогічних працівників з питань психологічної допомоги та психосоціальної підтримки здобувачів освіти, батьків і педагогів за Інтегрованою моделлю.	ДОМРЦ, Центри професійного розвитку педагогічних працівників, Керівники М/О	2023-2024 р. р	Оволодіння технологією надання психологічної підтримки та психосоціальної допомоги за Інтегрованою моделлю
6.4.	1)Забезпечення роботи кабінетів психологічного	Керівники закладів освіти,	2023-2024 р. р	Профілактика, корекція і

	розвантаження як для здобувачів освіти, так і для педагогічних працівників. 2) Надання психологічної допомоги та психосоціальної підтримки здобувачам освіти та їх батькам, які опинились у складній життєвій ситуації. 3) Надання психологічної допомоги та психосоціальної підтримки здобувачам освіти з особливими освітніми потребами та їх батькам. 4) Надання психологічної підтримки педагогічним працівникам в складних ситуаціях професійної діяльності – педагогічний конфлікт, професійний стрес, синдром емоційного вигорання, синдром хронічної втоми, професійна криза.	Центри професійного розвитку педагогічних працівників, керівники методичних об'єднань, команди психолого-педагогічного супроводу, практичні психологи і соціальні педагоги закладів освіти		реабілітація негативних чинників ментального здоров'я учасників освітнього процесу

Начальник відділу дошкільної, інклюзивної освіти та соціального захисту департаменту освіти і науки облдержадміністрації Олена ІСАЄВА

Додаток
до наказу департаменту освіти і
науки облдержадміністрації
07.07.2023 2023 № 357/0/212-23

Форма

Звіт _____ про виконання
назва органу управління освітою, КЗО ДОР
Плану заходів щодо реалізації Програми ментального здоров'я «Розбудова системи психологічної допомоги та психосоціальної підтримки в освітній галузі Дніпропетровщини» на 2023-2024 роки
за _____202___ року

№ з/п заходу	Зміст заходу	Стан виконання завдання за звітний період

Керівник органу управління освітою *підпис* Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Начальник відділу дошкільної, інклюзивної
освіти та соціального захисту департаменту
освіти і науки облдержадміністрації

Олена ІСАЄВА